

HET NIEUWE NORMAAL

Het alledaagse leven wordt momenteel bijna geheel beheerst door COVID. Iedereen zit thuis achter zijn PC en vergaderen doen we via Teams. Mooie plannen worden in de kiem gesmoord en bijeenkomsten kunnen niet langer doorgang vinden. Keerzijde is dat er met de nodige creativiteit andere wegen worden gezocht en gevonden om met elkaar in contact te treden en gedachten uit te wisselen. In deze Nieuwsbrief twee voorbeelden van 'het nieuwe normaal'. ◀

WEBINAR 'AAN DE SLAG MET BIM'

19 november organiseert Regionaal Platform BIM in samenwerking met de Stichting GWW een webinar over BIM, het digitaal beheren en bouwen. Deze interactieve bijeenkomst is met name bedoeld voor leidinggevend van overheden en MKB-bedrijven in de sector GWW-bouw in de regio Zuid-Holland.

Het mag duidelijk zijn dat de ketenpartners voor grote opgaven staan in de bouw. Onderhoud en vervanging met uitdagende maatschappelijke uitdagingen. Dat alles op een krappe arbeidsmarkt en met een nieuwe wet- en regelgeving die voor de deur staat. De noodzaak om processen te versnellen, efficiënter te maken

en kosten te reduceren is evident. Met het digitaliseren van de gegevens kunnen de beheer- en bouwprocessen worden verbeterd. Tijdens dit webinar wordt getoond welke meerwaarde BIM kan bieden en op welke eenvoudige manier je met BIM aan de slag kunt gaan.

DAGPROGRAMMA

Het programma voor de bijeenkomst, dat duurt van 13.00 tot 14.30 uur, is als volgt opgebouwd:

- Het nut, het waarom, de visie & de meerwaarde: Wat is BIM en waarom moet ik hiermee aan de slag? Wat levert het op voor de keten? – Ronald Zandbergen, voorzitter RegioIngenieurs en Ad Bruijns, voorzitter MKB kring
- Het complete beeld met de BIM-routekaart, inclusief praktijkvoorbeelden – Jaap Kolk, Building Changes
- Hoe zet ik de eerste stap met BIM en hoe zet ik de eerste stap in mijn organisatie? Toelichting leerprogramma Slim met BIM – Colinda den Dijker, Rondon GWW

Voor meer informatie over nut en noodzaak van BIM kunt u kijken op de website van Buitenwerk Rotterdam ([Aan de slag met BIM, regionaal Platform BIM](#)) In de volgende Nieuwsbrief zal aandacht worden besteed aan de bevindingen van enkele deelnemers aan het webinar. ◀

GESPREKKEN GWW DISCIPLINES

Een geselecteerde groep deelnemers is uitgenodigd om deel te nemen aan gesprekken over de kernbehoefte binnen elke discipline. Noodgedwongen vinden deze bijeenkomsten via MS Teams plaats, dat was aanvankelijk anders bedoeld.

Vooralsnog staan er 6 kennismakings – en verdiepingssessies op het programma. Het doel is om meer helderheid te creëren over het effect van de Stadsopgave binnen de discipline en welke kennis, ervaringen en mogelijkheden nodig zijn voor marktpartijen en gemeente.

Op welke wijze wil de gemeente ontzorgd worden, nu en in de toekomst, rekening houdend met de Stadsopgave. Denk daarbij aan duurzaamheid, klimaat, circulair, energietransitie, digitalisering, omgeving en samenwerken. Voor de marktpartijen is het bijvoorbeeld van groot belang om daar een heldere kijk op te krijgen zodat ze hun aanbod daarop kunnen afstemmen.

KANS VAN SLAGEN

Een belangrijke stap in dit proces is om de betrokken partijen elkaar beter te laten leren kennen en van elkaar te ontdekken hoe ze hun expertise kunnen inzetten bij projecten. De belangrijkste achterliggende vraag is hoe je samen, gemeente en markt, aan de voorkant van

een project professioneel kunt samenwerken.

Een geslaagde samenwerking heeft een grotere kans van slagen wanneer verwachtingen, behoeftes, belemmeringen, wensen en mogelijkheden naar elkaar zijn uitgesproken.

VRAGEN

Tijdens de gesprekken komen vragen aan de orde als: Wat heb je nodig van een marktpartij om een project tot een succes te maken en wat heeft de marktpartij nodig van de gemeente?

En vanuit de convenantgedachte:

Hoe kom je tot een goede uitvraag? In hoeverre is een raamovereenkomst nuttig? Welke rol speelt een kennis-team of kennistafel?

De bevindingen en uitkomsten van deze gesprekken zullen in een later stadium uitgebreid onder de aandacht worden gebracht. ◀

PROJECT TIENGEMEENTENSINGEL: ZO KAN HET DUS OOK!

Bij de aanbesteding van het raamcontract Stadswerken konden aannemers scoren op prijs, maar ook op duurzaamheid en innovatie. KWS heeft bij die aanbesteding het 'Kruisbestuivers proces' ingebracht met als doel om biodiversiteit mee te nemen in het ontwerp en de inrichting. Doel is om biodiversiteit tot het nieuwe normaal te maken in de bouw.

UITDAGING

Ruud Adriaansens van KWS was aangenaam verrast door het uitdagende karakter van de uitvraag van de Gemeente Rotterdam.

“Het traject met de Kruisbestuivers was eigenlijk al aan de gang op het moment dat KWS de gunning had ontvangen voor het raamcontract StadseWerken. De gemeente had daar al heel open aan meegewerkt en goede suggesties aangedragen. Dit heeft uiteindelijk geresulteerd in de startgids 'Bouwen voor Biodiversiteit'. We waren eigenlijk toe aan een pilotproject waarbij we de hele keten konden betrekken, want het was wel duidelijk dat natuurinclusief bouwen alleen te realiseren is als de gehele keten erbij betrokken is.”

ALS GEROEPEN

Het project Tiengemeentensingel kwam dus eigenlijk als geroepen. Emil Janssen en Mark Duimelaar van de Gemeente hebben er voor gezorgd dat alle betrokken

personen in de keten konden aansluiten (o.a. Woonstad Rotterdam, beheerder, ecologen, landschapsarchitect, Provincie Zuid-Holland, Naturalis, duurzaamheidsbureau Primum en KWS). In het Programma van Eisen was een natuurinclusief ontwerp al opgenomen, maar toch werd het risico aanzienlijk geacht dat mensen zouden vervallen in oude oplossingen gedurende het complexe proces. Uitdrukkelijke opdracht was dus om dit bewustzijn te creëren.

Adriaansens: "Normaal gesproken ga je meteen de techniek in, nu was dat anders. We wilden onze ambitie gezamenlijk bepalen. Op basis van gelijkwaardigheid bracht iedereen zijn expertise en ideeën in. Je wordt op die manier allemaal 'eigenaar' van het project. Een hele andere manier van werken. Door die ontwerpessies te organiseren waarbij nadrukkelijk deelnemers uit de artistieke hoek hun visie gaven ontstond er een gezamenlijk gevoel. Die gezamenlijke ambitie zorgde juist voor een versnelling van het proces."

ONTWERPSESSIES

Er werden drie ontwerpessies georganiseerd, midden in de Coronatijd, waardoor er twee digitaal plaatsvonden en de laatste fysiek in het gebied Tiengemeentensingel.

Tijdens de eerste sessie inspireerde kunstenaar Emke Idema de groep met een andere blik op de wijk. Iedereen kon ook zijn eigen beelden inbrengen, op basis van gelijkwaardigheid, waardoor er een gezamenlijke ambitie ontstond. Het uitgangspunt was te onderzoeken welk ecosysteem belangrijk is voor het gebied en daar het te ontwikkelen concept op aan te passen.

In de volgende sessies werden het proces en de valkuilen in kaart gebracht om 'oud gedrag' te vermijden en heeft de groep de wijk bezocht. Uiteindelijk werd er gekozen om vanuit drie ecosysteemdiensten te ontwerpen. Middels een designthinking format 'speed-design' resulteerde dat in meerdere concepten.

Vier van de concepten werden door de Gemeente Rotterdam omarmd en meegenomen in het Voorlopig Ontwerp.

Inmiddels zijn de werkzaamheden begonnen met de aanleg van het riool. Ruud Adriaansens vond het een verademing om te merken hoe de Gemeente erin stond.

"Dat hele hullie-zullie gevoel is weg, je wilt gewoon samen die ambitie verwezenlijken. En het werkt, we zijn hiermee niet voor niets aangemeld voor de innovatie-award."

INFO

Wil je meer weten over het 'Kruisbestuiversinitiatief' kijk dan op de Snelstartgids "[Bouwen voor Biodiversiteit](#)" van de Kruisbestuivers.

WAT ZEGGIE

Kijk op ons eigen Youtubekanaal "[Wat Zeggie](#)" naar de volgende aflevering met Hoofdjurist Bas Oosterom van Aanbestedingszaken over zijn ervaringen met het convenant. ◀

Deze nieuwsbrief is een uitgave van
Buitenwerk Samen Sterk Rotterdam

Redactie: Gemeente Rotterdam

Tekst: Say Yes to NO

Vormgeving: PID Rotterdam, Bureau Meneer Vincent

